

Naturvårdar

**STIFTELSEN
SKÅNSKA
LANDSKAP**

Om mig

- Lisen Liljeqvist
- Helsingborg
- Bakgrund inom kommunikation och marknadsföring
- Projektledare på Stiftelsen Skånska Landskap sedan mars 2021
- Deltagare i Project Footprints 2021*

**Sök på "Leave nothing but footprints – Innovationsdokumentär" på Youtube!*

Stiftelsen Skånska Landskap

- Ungefär 15 personer som arbetar med friluftsliv för bättre folkhälsa
- Tar hand om 19 strövområden i Skåne
- Skolutflykter och friluftslivsaktiviteter
- Utställningar, evenemang och café på Fulltofta Naturcentrum
- Naturvård och skogsbruk
- En stor del av verksamheten finansieras av Region Skåne

Hösten 2020: tre frågor – en möjlig lösning?

- Hur kan vi minska belastning, trängsel och slitage i populära rekreations- och naturområden?
- Hur hjälper vi människor att våga sig ut i naturen och utöva friluftsliv på ett hållbart sätt?
- På vilket sätt kan vi stötta kommuner med att skapa fler arbetsmöjligheter?

Det behövs någon som kan informera på plats samt hänvisa till andra ställen. Om kommunen kan anställa dem kan stiftelsen utbilda dem.

”Ett naturvårdsprojekt? Vi testar!”

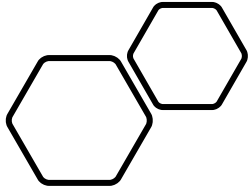
Projektet i korthet

Stiftelsen Skånska Landskap erbjuder kostnadsfri utbildning och utrustning till kommuner för att de ska kunna ha naturvärdar i rekreationsområden under sommaren.

Kommunen anställer – stiftelsen utbildar

2021: fokus på individer med anställningsstöd. Fyra kommuner, 17 naturvärdar.

2022: möjlighet att öka målgrupp till sommarjobbare. 7 kommuner, 100 naturvärdar

Vad gör en naturvärd?

- Naturvärdens huvuduppgift är att **göra det lätt för besökare att göra rätt**
- "Att vara naturvärd är som att vara värd på en fest"
- "Patrullera" området eller stå vid naturliga entréer
- Öppet för arbetsgivaren att lägga till andra uppgifter

Exempel på arbetsuppgifter:

- Hjälpa bilister att hitta en lämplig parkeringsplats
- Uppmärksamma besökare på lokala föreskrifter och/eller rekommendationer (t.ex. kopplade hundar eller avrådan från bad)
- Hänvisa till platser lämpliga för olika aktiviteter (t.ex. tälta, elda eller cykla)
- Informera besökare om sevärdheter, vandringsleder, rutförslag, service mm
- Se över soptunnor och kasta skräp som fallit ut kärlen
- Rapportera fel eller brister i området
- Röja undan otillåtna eller olämpliga eldstäder
- Dela ut skräppåsar eller hundbajspåsar till besökare
- I vissa fall skräpplockning, enklare skötsel eller drift, beroende på vad som är upphandlat

Utbildningens format

- En till tre dagar, beroende på kommunens önskemål
- Anpassning efter målgrupp
- Blandning av föreläsningar, gruppuppgifter och diskussioner
- Inga prov eller tester
- Intyg vid genomförd utbildning
- 50 % natur och friluftsliv
- 50 % service och kommunikation

Utbildningens innehåll - natur

- Friluftsliv – vad det är, varför det är viktigt och hur det påverkar naturen
- Olika typer av natur- och rekreationsområden i Skåne
- Allemansrätten
- Skyddad natur – biologisk mångfald, ekosystemtjänster och tillgång till naturupplevelser
- Vad som händer med naturen när människor inte respekterar Allemansrätten eller lokala föreskrifter

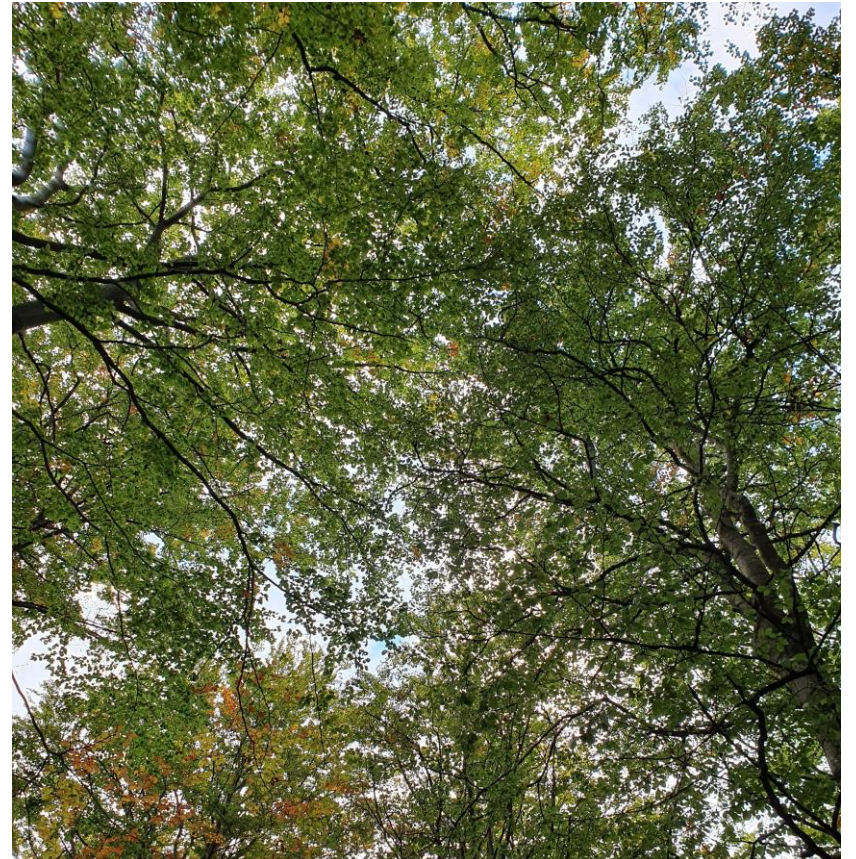

Utbildningens innehåll – service och kommunikation

- Hitta och förstå information om olika besöksmål
- Bra service – att vara en bra lyssnare
- Hur man stressar ner en situation (lyssna – instäm – paus – prata)
- Att använda kommentarer och frågor för att komma till poängen. *Det du vill säga: hunden måste vara kopplad! Det du kan börja med att säga: "Vilken gullig hund! Vad heter den?"*
- Bli kompis med besökaren och "skyll ifrån dig" på reglerna. *"Eller hur?! Jag tycker också att det är superdumt att parkeringen är så liten men det vore jättetråkigt om du fick böter."*
- ...ljug! *Säg att du såg någon förra veckan som blev utskälld av markägaren och var tvungen att packa ihop sitt tält – "det vore tråkigt om det hände dig!"*

Resultat

- Citat från arbetsledare: "Naturvårdarnas närvaro gjorde att den extrema trafiksituationen som Simrishamn haft vid Knäbäckshusens strand **förbättrades avsevärt.**"
- Citat från arbetsledare: "Naturvårdarnas insats gjorde att vi som arbetar med **driften kunde åtgärda eventuella fel** snabbare än vanligt. Det är än satsning som ligger helt rätt i tiden med många besökare på dessa platser, av dessa besökare fanns det en **hel del naturovana som fick hjälp.** Några av naturvårdarna hade antingen pågående eller precis avslutat SFI-utbildning, och **deras språkkunskaper var det som utvecklades mest** under sommaren!"
- Exempel från Hässleholm: naturvårdarna tröttnade efter ett tag på tråkigt bemötande från besökare då de uppmärksammades om eldföreskrifter och beslöt i stället att dela ut cementblock till besökare att ställa sina grillar på. Det sattes i system och var **väldigt uppskattat** av så väl besökare som närboende.
- Exempel från Simrishamn: Det är färre klagomål från allmänheten att hantera samt positiv feedback på naturvårdarnas insats: "det har **ökat anseendet av vad medborgarna** tycker att vi gör"
- Exempel från Arrie: många lokalboende som uttryckt sin tacksamhet över rent område och **fler ansvarstagande hundägare**
- Citat från naturvård: "Det har varit jätteroligt att möta mycket folk och jag **har mått så bra av att vara ute** och röra på mig varje dag. [...] Jag har alltid älskat naturen men denna [sommars] har verkligen **väckt ett intresse** för att arbeta mer aktivt med naturen och engagera mig i miljöfrågor m.m."
- Citat från naturvård: "[...] jag har börjat **må bättre både fysiskt och psykiskt.** Jag har suttit hemma i tre år så att få chansen att komma ut igen har hjälpt mig mycket. [...] I framtiden **vill jag arbeta utomhus med naturen.** Helst av allt vill jag fixa och göra i ordning så det är rent och fint i olika områden."

Sammanfattningsvis

- Intresset av friluftsliv kommer att kvarstå eller öka, och därmed även belastningen på naturen samt besökarnas krav på service
- "Luckan" mellan vad vi kan förhindra med skyltar eller stoppas med uttryckning kan och borde fyllas med mänskliga möten
- Naturvårdskap gör att budskapet och vägen att nå fram alltid kan justeras efter mottagaren, i jämförelse med exempelvis tryckt material gjort för en bred publik
- Stimulerande del- eller heltidstjänst under sommarhalvåret med mycket trygghet och utrymme för individen att växa
- Ett testat, utvärderat, justerat och komplett utbildningspaket som både ger naturvårdarna de kunskaper som krävs men också i förlängningen ramar in och förankrar naturvårdsrollen
- En samarbetsmetod där parternas insatser är höga, men nyttan och värdet för individerna så väl som naturen är gränslös

Frågor?

**STIFTELSEN
SKÅNSKA
LANDSKAP**

Tack!

louise.liljeqvist@skanskalandskap.se

**STIFTELSEN
SKÅNSKA
LANDSKAP**